

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ
ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

Мәдениет семиотикасы және қазақ тілінің
келешегі мақаласы туралы

2-курс докторанты Смағұл Х.Ж.

Ғылыми жетекші: филос.ғ.к. Жаркимбаева Д.Б.

2024 ж

Тайм-код

Мәдениеттің семиотикалық өрісін құрайтын белгілер жүйесі

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

1 Табиғи белгілер

2 Функционалды белгілер

3 Иконалық белгілер

4 Конвенциялық (шартты) белгілер

5 Табиғи тілдер

6 Вербалды тілдер жүйесі - халықтар тілі. Басқа тілге дәлме дәл аударылмайтын сөйлемшелер, сөздер – лакуны. Айналайын - сен үшін жанымды қиюға дайынмын

Қолдануына байланысты тілдердің типтері

Қазақ тілінің келешегі

Мәдениеттің семиотикалық өрісі - мәдениетте қолданылатын барлық белгілер

Мәдениеттің семиотикалық өрісін құрайтын белгілер жүйесі:

- 1 табиғи белгілер,
- 2 функционалды белгілер,
- 3 иконалық белгілер,
- 4 конвенциалық белгілер,
- 5 жазу белгілер жүйесі,
- 6 вербалды тілдер белгілер

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

1 табиғи белгілер

1 табиғи белгілер

1 табиғи белгілер

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

2 Функционалды белгілерге әртүрлі заттар және ол заттарды қолдануда адам көңіл күйінің көрініс беруі жатады. Аңшының уйі, балалы уй, уйге кіргенде адамның қамшыны салақтатпай 2 бүктеуі тузу ниетті, суйреп кіру бір жағдайдың болғанын білдірген.

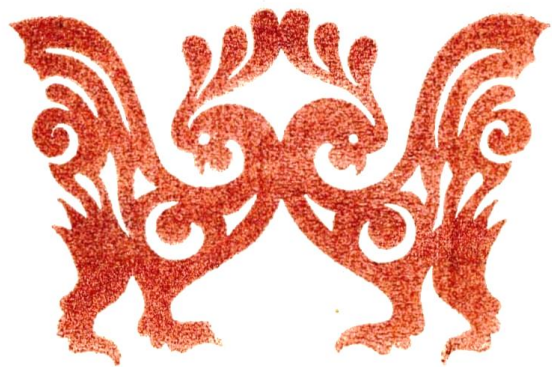

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

3 Иконалық белгілер - заттың таңба белгілер жүйесі (мусиндер, суреттер, қуыршақтар, макеттер, символдар жатады)

Наурыз мейрамының символдары

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

4 Конвенциялық (шартты) белгілер - бір ауыздан келісілген түсінікті белгілер (таңбалар, белгілер, кодтар, жесттер)

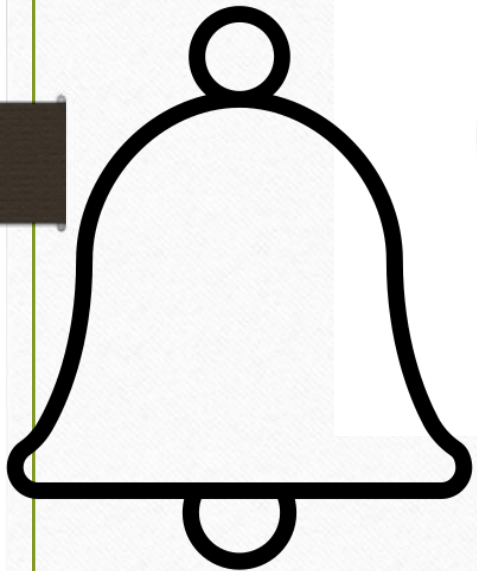
Конвенциялық белгілер:

1 сигналдар, 2 индекс.

Сигналдар - хабарландыру, алдын ала ескерту қызыметін атқаратын белгілер. Мысалы мектептегі қоңырау, машинаның сигналы, жол белгілері, бағдаршам белгісі және қол былғап, көз қысып, ысқырып белгі беру, т.с.с.

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

Конвенциялық белгілер: 1 сигналдар

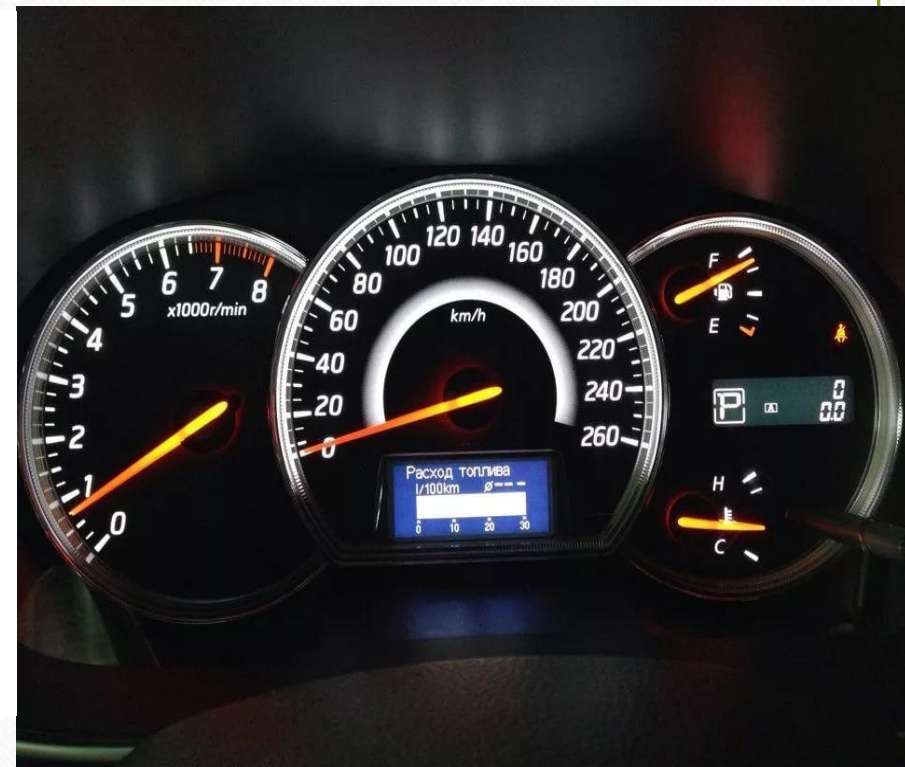
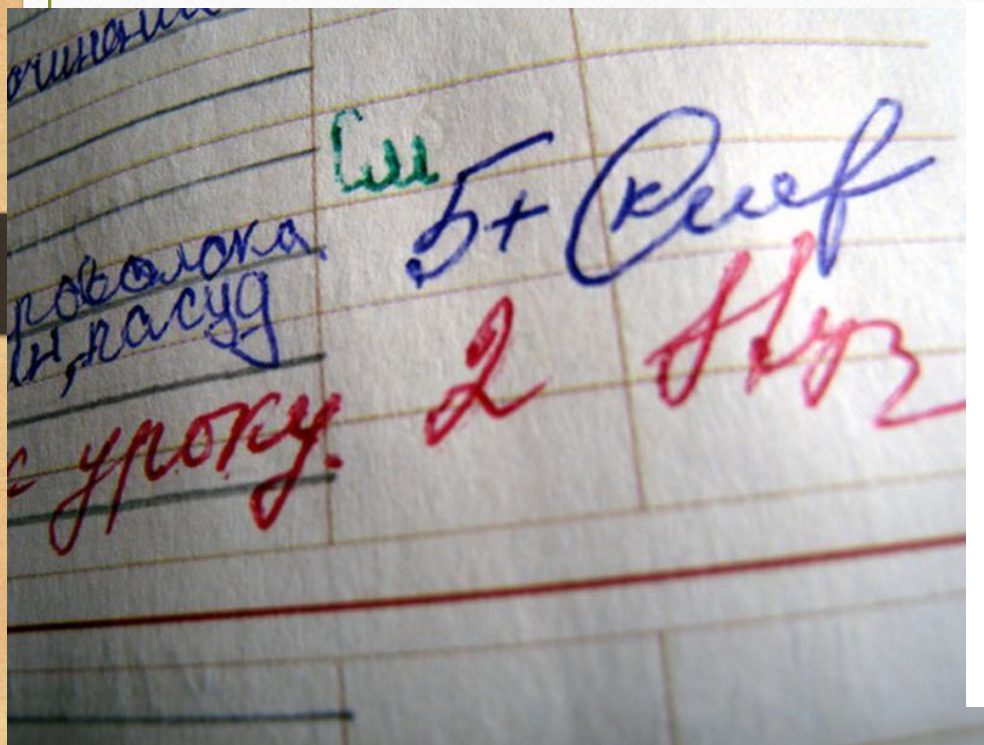

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

Конвенциялық белгілер:

2 Индекстер – күрделі затты, жағдайды шартты, тұтас, оңай көретін түрде белгілеу таңбалары. Мысалы приборлардың көрсетулері, картографиялық таңбалар, эмблема, схема, графиктер, мектеп бағалары т.с.с.

Конвенциялық белгілер:

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

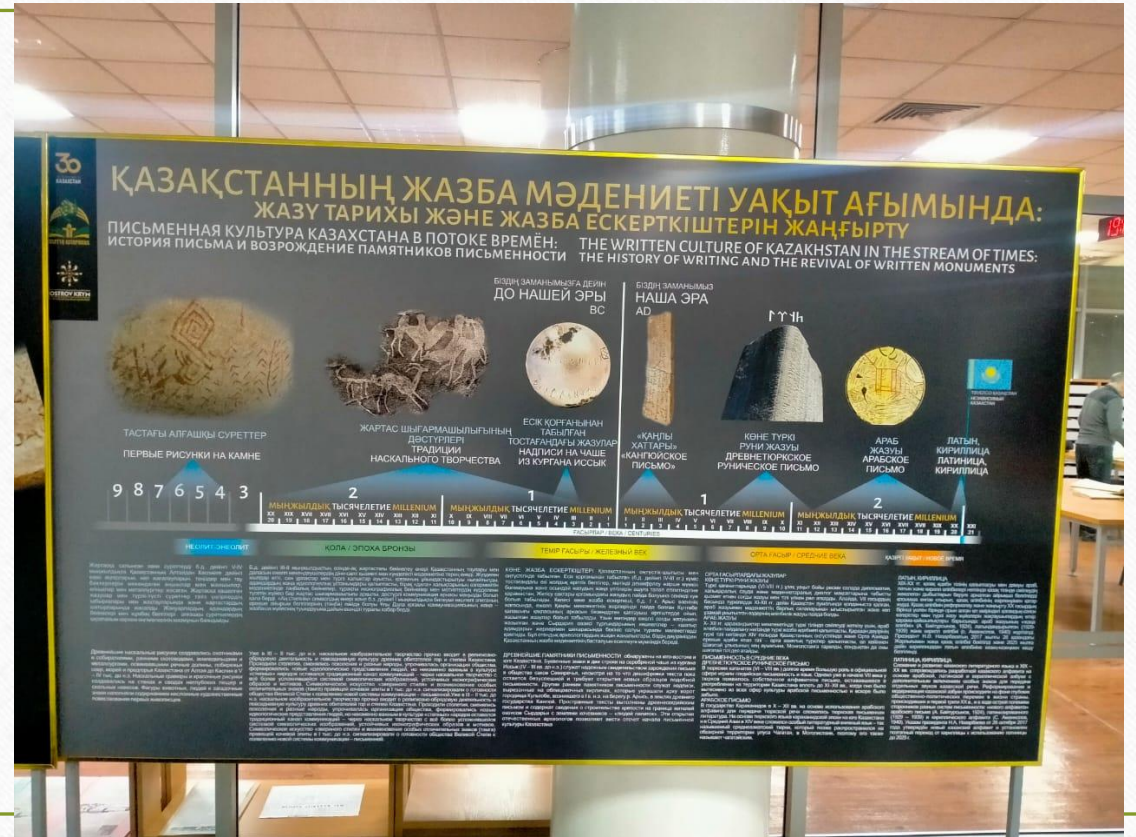
5 Табиғи тілдердің ауызша түрін таңбалап жазу бұл жазудың ең маңызды түрі. Бұл белгілер жүйесіне ноталық жазу, бидің жазу тәсілдері т.б. жатқызуға болады.

Заттық жазу-пиктография-идеографиялық жазу (иероглиф)-
алфавиттік жазу (дыбыстарды анықтайтын белгілер жүйесі)

Руна, араб жазуы, латын, кирилл

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

Руна, араб жазуы, латын, кирилл..?

Қазақ мәдениетінің семиотикалық өрісі

6 Вербалды тілдер жүйесі - халықтар тілі. Басқа тілге дәлме дәл аударылмайтын сөйлемшелер, сөздер – лакуны. Айналайын - сен үшін жанымды қиюға дайынмын.

Қазақ тілінің келешегі

